

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. Quidam iuravit dare meretrici pro actu fornicario centum aureos, quæsivit postea, an ratione præstiti iuramenti teneatur eos solvere? Et promissio facta meretrici pro actu turpi, etiam secluso ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

cum aequiuocatione ad decipiendos eos, non tamen poterit pergittere in sensu latronum, & multò minùs deberet, aut poterit postea illud implere, etiamsi licite, vel illicitè ex animo iurasset. Et hæc omnia docet Cardinalis de Lugo de *Iustit.* 10. 2. *disp.* 22. *sect.* 8. n. 235.

RESOL. LVI.

Quidam iuravit dare meretrici pro actu fornicario centum aureos, quæ sunt postea, an ratione præstii iuramentum tenetur eos solvere?

Et promissio facta meretrici pro actu turpi, etiam secluso iuramento, an absolute non obliget in conscientia? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 27.

Sup. cont. 5. 1. **R**espondi negatiuè, quia promissio prodiga in hac Ref. etiam iureiurando firmata obligat solum ad iustitiam in tr. 7. Ref. 19. & in tom. 6. tr. 7. ref. 140. per totam, & si præterea in fine §. 1. & quævis non plene sit ita melius pateat solutio huius quæst. vide ibi ex ref. 143. & penult. & vlt.

§. 1. **R**espondi negatiuè, quia promissio prodiga etiam iureiurando firmata obligat solum ad iustitiam in qua nulla est prodigalitas, non verò quoad incrementum, vt tradit Sotus *lib. 4. quæst. 7. art. 1. ad 2.* Martinus Ledesma *in 2. part. quarti, q. 18. art. 5. §. circa 2. membrum.* Mercatus de *contract. lib. 6. c. 16.* Palacios de *contract. lib. 5. cap. 11.* Aragon *in 2. 2. q. 89. art. 7.* Salonijs *in 2. 2. quæst. 62. art. 5. controuers. 4. post 3. conclus. & ibi Bannez dub. 5. conclus. 3.* & alij licet probabiliter Molina de *iustit. tom. 2. disp. 271.* & alij contrarium sentiant. Itaque obligati dictum consulentem per manus alterius personæ soluere tantum illam pecuniæ summam, quam huiusmodi meretricibus dare consueverunt viri eius conditionis æquales: nam cum talis promissio fuerit prodiga, etiamsi iuramento fuerit vallata, obligabat tantum ad illam summam, in qua nulla aderat prodigalitas.

2. Nec valet dicere cum Caietano *in 2. 2. quæst. 32. art. 7.* & Valentia *tom. 3. disput. 5. q. 6. cum 5.* quòd in promissione meretrici facta, licet adsit culpa, quòd sit approbatio actus turpis, & ad eum inductio, at in solutione post actum turpem, vt erat in casu nostro, nulla adsit culpa, ergo, &c. Nam respondeo, quòd hoc argumentum vim haberet, si promissio illa non fuisset prodiga, & ideo ego iuuenem illum obligauit ad illam medioerem summam, sed non procedit in tota summa promissionis prodigæ, vt est in casu de quo loquimur.

3. Nota etiam quòd multi probabiliter sentiunt, vt ego ipse alibi notauit, promissionem factam meretrici pro actu turpi absolute non obligare in conscientia, etiam post actum turpem, secluso tamen iuramento.

Alibi id Resolutio in his solutionibus præterea signanter in prima.

RESOL. LVII.

An si amarus, & meretrix iurent fidelitatem, nempe vt nullam aliam personam carnaliter cognoscant, tale iuramentum obliget? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. Ref. 9.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Sanchez *10. 1. lib. 3. cap. 15. num. 17.* vbi sic ait: [Hinc deducitur, quòd dicendum sit de promissione iurata, vel non iurata, qua duo concubinarij promittunt sibi fidelitatem vel solum alter alteri; id est, fore vt promittens nullam aliam personam carnaliter cognoscat. Videtur enim ea promissio minime obligare: quia finis est malus nempe, amicitiam eam turpem conseruare. Sed existimo, hoc iuramentum, vel promissionem obligare: quia, vt iuramentum homini præstitum in eius fauorem obliget, nihil refert, an iurans id promittendo peccat, sed tantum spectandum est, an possit impleri absque culpa. Et eadem proliùs ratio est de promissione humana. At obiectum huius promissionis, nempe, ad nullam aliam personam fornicando accedere, potest

impleri absque peccato; cum non sit necesse, vt ab eodem turpem executioni mandetur: & quantum ad promittendum induxerit; at re vera promissio illa est, vt merces, & stipendium vsus præteriti corporis. Sicut, si ob eum finem promississet illi nuptias, aut pecuniam aliquam, teneretur implere. Ita ille.

2. Sed ego magis adhæreo negatiuæ sententiæ, quam tuetur Fagundes *in Decalog. tom. 1. Precept. 2. lib. 2. c. 4. num. 19.* Dico igitur, talem promissionem, siue iuramento confirmata sit, siue non, minime obligare. Probatur primò: quia finis huius promissionis, nempe, turpem amicitiam cum concubina seruari, malus est, & de se peccatum mortale: iuramentum autem ad peccatum obligare non potest, cum non sit vinculum iniquitatis. Secundo, quia ea promissio non fit, nisi vt magis, magisque in sua turpi amicitia conseruetur, in peccato que concubinatus diutius, remotis occasionebus, quæ à tali peccato illos auouere possint, durent, ac perseverent: promissio autem, ac iuramentum vinculum iniquitatis esse non potest, tale autem esse, ad hoc obligaret. Quemadmodum enim si quis iuraret ac promitteret se non remoturum occasiones peccandi, talis promissio, & iuramentum non obligaret: ita nec iuramentum, aut promissio obligat, cum perinde sit iurare hoc, ac illud, vt patet. Nec obstat, quòd obiectum talis promissionis, nempe, non accedere ad aliam, impleri possit absque peccato, imò quòd non possit non impleri sine peccato: quia, quando dicimus, in promissionibus, & iuramentis solum esse attendendum, an exequutio illorum sit licita, vt obligare censentur; id intelligendum est, modò inde nullum peccati incommodum sequatur: hic autem sequitur, vt manifestum, & probatum est. Et quamuis peccatum committi debeat, si non impleatur promissio, satis est, vt ea non valeat, quòd firmitas illius habita ex iuramento sit occasio permanendi in peccato, & vt dicamus non debere dari, ne iuramentum sit vinculum iniquitatis.

RESOL. LVIII.

An prorogato tempore, v.g. ad preferendam sententiam, censetur etiam prorogata obligatio parenti tali sententia ex vi iuramenti prius præstii? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. Ref. 7.

§. 1. **N**egatiuè respondet Azor. *tom. 1. lib. 11. c. 8. quæst. 12. ex cap. Clericus. de iurandi.* vbi dicitur Pontifex Clericum, qui iurauit, se illata edita in Ecclesia sua seruaturum, promittens per idem iurandum statutum postea editum fideliter obseruaturum, licet præstare debuisset promissum, non tamen vi præstii iurandi ad id fuisse obligatum. Et Abbas, Antonius Butrius, & alij ibi annotant iurandum ad noua, aut futura non protendi. Vnde, si famulus cum domino conuenerit, & conuentionem primò iurauerit, & postea, id domino exigente, iurandum primum ad alia extendit, non extenditur, vt ait Abbas *in cap. Clericus. de iurur.* Archidiaconum fecit, item, si quippiam aliquis domino iurando dixerit, & deinde aliud per iurandum antiquum mendaciter affirmauerit, mendax est, perius non item, vt idem Abbas ait. Præterea, si Notario, vel Iudici detur facultas, vt iuramentum, vel syngrapham, aut chirographum extendat ad alia; non eo ipso iurandum ad alia protenditur, licet instrumentum vnà cum iureiurando ad alia trahatur, vt docent Antonius, & Abbas *cap. Clericus de iurur.* nisi in his omnibus denuò iurauerit, aut nisi ei expressim dicatur: Iura per primum iurandum, hoc est, per formulam in primo iureiurando conceptam, aut, Iura per primum iurandum, sicut per sacram rem, vt ait Abbas *loco citato.*